

העיצוב דל, הסגנוניות פנטסטית. "רודף העפיפונים" בגרסת לוינשטיין

עפיפונים בשכונת התקווה

העיבוד הבימתי לרב־המכר "רודף העפיפונים" עולה לראשונה בישראל, ודווקא על הבמה הקטנה בסטודיו של יורם לוינשטיין. התוצאה גדולה

ערכוביה של מונחים, ביניהם "השראה", "התרגשות" ו"משמעות המושג תאטרון", עומדים על קצה לשוני בניסיון לאפיין את ההצגות שמעלה בית־הספר למשחק של יורם לוינשטיין. קשה לתאר את החוויה במלואה. היא מתחילה בעצם ההגעה לסטודיו, אחד מבתי־הספר למשחק הטובים בישראל, שממוקם בלב משכן העוני בשכונת התקווה. משם, כמעט בהתרסה, מתעמת שוב ושוב אנסמבל השחקנים־תלמידים עם מיטב המחזאות המקומית והעולמית, ומצליח להעניק לו פרשנות כימתית חדשנית ומופלאה. כך היה בהצגות האחרונות "אנה קרנינה" של לב טולסטוי ו"המחברת הגדולה" של אגוטה קריסטוף, המתבססות על רבי מכר בין־לאומיים. "רודף העפיפונים", ההפקה האחרונה מבית היוצר של התאטרון, מתווספת לרצף המרשים ומהווה כשלעצמה אתגר לא קטן שלקח על עצמו הסטודיו. הרומן של הסופר האפגני חאלד חוסייני חשף את העולם כולו לתרבות הרפובליקה האסלאמית המשושעת וידועת הקרבות, דרך סיפורם של שני ילדים. אמיר וחסן משתייכים לשתי קבוצות אתניות שונות וגרים תחת קורת גג אחת בקאבול, בירת אפגניסטן התוססת.

גיבור הרומן אמיר הוא בנו של סוחר עשיר ומצליח מהמוצא הפשטוני. משפחת הסוחר נהנית משרותיהם של עלי ובנו חסן, המשתייכים למיעוט האזארי והנדרף במדינה. בין שני הילדים, אדון ומשרתו, נרקמת מערכת יחסים שהיא ספק חברית ספק הגמונית־מפלה, שתעמוד למבחן גדול כתוצאה ממעשה זוועה. אותו מעשה ירדוף את הגיבור בהמשך חייו, גם כשיעקור ליבשת אחרת בחיפושו אחר מפלט ושקט. הרומן המפורסם עובד לסרט קולנוע אמריקאי ב־2007, ועלה בתאטראות רבים ברחבי העולם. בישראל רכש הסטודיו למשחק של יורם לוינשטיין את זכויות ההפקה של הרומן, ובימים אלה הוא מוצג לראשונה בעברית. בהתאם לדרישות

הטקסט המסופר בגוף ראשון, בוימה ההצגה בצורת תאטרון סיפור: המספר הוא אמיר, בגילומו של אבי אזולאי, שמעביר לקהל את רוב פרטי העלילה. צורת המשחק הזו הלאהתה לפרקים ב"רודף העפיפונים", כשבוצעה בהגזמה ובהטעמה לקויה ביחס לרגישות הטקסט. עם זאת, היא בוימה כהלכה והתוותה עלילה בהירה, בכך שגישרה בין ההכרח לתאר חילופי נוף מרובים ובין קיומה של במה מינימליסטית אחת. עיקר ההצלחה של ההפקה טמון בכישרון המשחק שהפגינו רוב השחקנים, וכן בעיצובים הבימתיים הדלים לכאורה שהעשירו את הבמה בסגנוניות פנטסטיות.

"אין ספק שמדובר באתגר בימתי מהשורה הראשונה", מבהיר הבמאי, נועם שמואל. "קיימנו תהליך מאוד ארוך של חקר מעבדה תאטרלית. גם המוזיקה וגם התפאורה על הבמה היו כולם עבודה של השחקנים עצמם. הם בנו את העפיפונים, יצרו את המוזיקה, והעניקו תחושה של העצמה על הבמה".

לדברי שמואל, העבודה שהפקתו של הרומן לא בוצעה על ידי אחד מהתאטרונות הגדולים בישראל יצרה חוויה ייחודית ואינטימית. "בתור במאי שעסק בסוגי תאטרון שונים, אני חושב שהסיפור הזה נע על התפר שבין תאטרון ממסדי לתאטרון שוליים", הוא מסביר. "ההפקה יכולה להתאים לאולם גדול בהפקת ענק וגם לאולם קטן בהפקה דלת אמצעים. אני אישית התחברתי יותר לרובד האינטימי של ההצגה".

שמואל, בוגר התיכון לאמנויות תלמה ילין ובית־ספר לבימוי בלונדון, הוא בעל עבר עשיר של עבודות בימוי להצגות מצליחות במגוון תאטרונות בישראל. הוא מעיד שהעבודה עם סטודנטים צעירים מרעננת ומהנה, ובאה לידי ביטוי בתוצר איכותי על הבמה. "זאת קבוצת אנשים דינמית ובעלת התמסרות גבוהה לעבודה", הוא מחמיא. "הם באים לתהליך בכיף ובלתי אגו, ונהנית לעבוד איתם".

תאטרון
מחו מלמד